

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, dnia 27 lutego 2019 r.

3001-IWW1.0921.21.2018.5
UNP 3001-19-024050

Egzemplarz nr 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
Urząd Skarbowy Poznań - Grunwald ul. Smoluchowskiego 1, 60-179 Poznań	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Grażyna Szuba – Gulewicz.	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 23/2018 z dnia 18 maja 2018 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 2/2018.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
Julia Rzepkowska – Szopny – starszy ekspert skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Julia Rzepkowska – Szopny – starszy ekspert skarbowy,
2.	Danuta Flenz – główny ekspert skarbowy,
3.	Karolina Stróżyk – główny ekspert skarbowy.

Izba Administracji Skarbowej

Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	18 czerwca 2018 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	6 lipca 2018 r.
Tryb kontroli	
Zwykły.	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Wykorzystanie plików JPK oraz narzędzi informatycznych (ACL, Weryfikator, WRO–SYSTEM) w czynnościach sprawdzających i kontrolach podatkowych oraz ewidencjonowania ich wyników w systemach informatycznych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 lipca 2017 r. do dnia kontroli.
Ocena skontrolowanej działalności	
<p>Pozytywnie ocenia się działania podejmowane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań – Grunwald w zakresie wykorzystywania plików JPK oraz narzędzi informatycznych przy weryfikacji zasadności zwrotów VAT. Na podstawie przedłożonych akt, zawierających dokumenty z przeprowadzonych czynności sprawdzających stwierdzono, że Organ wykorzystywał pliki JPK oraz narzędzie informatyczne WRO-SYSTEM przy rozpatrywaniu wniosków o zwrot podatku VAT.</p> <p>Pomimo braku uregulowań wewnętrznych dotyczących ww. obszaru w kontrolowanym okresie, we wszystkich zbadanych sprawach fakt wykorzystania plików JPK odzwierciedlano w formie pisemnej. Ponadto stwierdzono, że Organ bez zbędnej zwłoki podejmował wszelkie niezbędne działania, zmierzające do zbadania zasadności zadeklarowanego przez podatników zwrotu podatku VAT, w tym dokonywał pogłębionych analiz, przeprowadzając dodatkowe czynności sprawdzające z udziałem podatnika. Z czynności tych spisane zostały protokoły zgodnie z art. 172 i 272 ustawy Ordynacja podatkowa.</p> <p>Pozytywnie należy ocenić również wykorzystanie plików JPK_VAT w komórce SKP - we wszystkich kontrolach podatkowych, w których można było wykorzystać pliki JPK_VAT zostały one wykorzystane (odnotowano stosowne ustalenie). Ponadto wszystkie zbadane kontrole przeprowadzone z wykorzystaniem narzędzi informatycznych spełniały kryteria do uznania je za e-kontrole.</p> <p>Zwrócono także uwagę na prawidłowe działania w Urzędzie w zakresie ewidencjonowania kontroli podatkowych (dotyczy wprowadzanych ustaleń w kwestii wykorzystania plików JPK</p>	

w toku kontroli oraz wykorzystania informatycznych narzędzi w toku kontroli).

Nadane pracownikom uprawnienia do systemów informatycznych umożliwiały prawidłową realizację zadań przez pracowników Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald. Ponadto pracownicy aktywnie korzystali z aplikacji WRO-SYSTEM, o czym świadczą daty logowań do systemu. Wszyscy pracownicy zajmujący się obsługą plików JPK_VAT odbyli stosowne szkolenie na platformie ATENA2.

Pozytywnie należy ocenić także stosowanie środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji (bezpieczeństwa danych), przetwarzanych na mobilnych stanowiskach pracy.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia mogą wynikać z niedostatecznego nadzoru w zakresie objętym kontrolą, braków/przesunięć kadrowych oraz dużego obciążenia pracą. Zauważono, że w niektórych aspektach działania z plikami JPK_VAT nie wypracowano zasad współpracy, szczególnie w zakresie przepływu informacji pomiędzy komórkami Urzędu. Ponadto część błędów może wynikać z niewłaściwej praktyki przyjętej przez Urząd.

DOKONANE USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

1. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej

Na podstawie zapisów Książki kontroli Urzędu Skarbowego Poznań - Grunwald, stwierdzono brak odnotowanych kontroli dotyczących badanego obszaru, prowadzonych przez zewnętrzne organy kontrolne. Nie stwierdzono również informacji sygnałnych w zakresie kontrolowanego tematu.

2. Uregulowania wewnętrzne w kontrolowanym zakresie

2.1 Regulaminy organizacyjne

Regulamin organizacyjny stanowi załącznik nr 19 do Zarządzenia nr 15/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 9 marca 2017 r., zmienionego załącznikiem nr 3 do Zarządzenia nr 27/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 6 marca 2018 r.

2.2 Procedury wewnętrzne dotyczące kontrolowanego zakresu

1. Wewnętrzna procedura postępowania nr 5/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań - Grunwald z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie prowadzenia czynności sprawdzających, obowiązująca od 01 czerwca 2017 r. do 17 czerwca 2018 r.
2. Wewnętrzna procedura postępowania nr 07/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia czynności sprawdzających, obowiązująca od 18 czerwca 2018 r.
3. Instrukcja określająca zasady wykorzystania Jednolitych Plików Kontrolnych w procedurze czynności sprawdzających, stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 61/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10 maja 2018 r.

Z uwagi na okres objęty kontrolą od 1 lipca 2017 r. do dnia kontroli, przeprowadzanie czynności sprawdzających regulowała procedura wewnętrzna, obowiązująca do 17 czerwca 2018 r. W treści przedmiotowej procedury stwierdzono brak jakiegokolwiek odniesienia do plików JPK, co wskazuje, że wykorzystywanie plików JPK za badany okres nie było objęte uregulowaniami wewnętrznymi.

W przypadku Procedury obowiązującej od 18 czerwca 2018 r. w punkcie 2.2 podpunkt 2 wskazano, że przy prowadzeniu czynności sprawdzających z wykorzystaniem JPK ma zastosowanie Instrukcja określająca zasady wykorzystania JPK w procedurze czynności sprawdzających, stanowiąca załącznik do zarządzenia Nr 61/2018 Dyrektora IAS w Poznaniu z dnia 10 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej zasady wykorzystania JPK w procedurze czynności sprawdzających. Do obowiązującej procedury w Karcie analizy zwrotu podatku VAT F-SKA.02-01 i w Karcie analizy zwrotu podatku VAT - korekty F- KA.02-02 w punkcie 6 zawarto ustalenia dotyczące JPK.

W odniesieniu do kontroli podatkowej w kontrolowanym okresie obowiązywała Wewnętrzna Procedura Postępowania nr 17/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań - Grunwald z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli podatkowej.

W treści przedmiotowej procedury stwierdzono brak jakiegokolwiek odniesienia do plików JPK, co wskazuje jednoznacznie, że wykorzystywanie plików JPK za badany okres nie było objęte żadnymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Przedmiotowa procedura zawiera definicję e-kontroli oraz reguluje zasady wykonywania kontroli z wykorzystaniem narzędzi informatycznych (pkt 5.4 ppkt 14 i 15), a także dokumentowania jej przebiegu (pkt 5.5 ppkt 10). Ponadto załączniki do procedury stanowiły

wzory protokołu pobrania danych w formie elektronicznej oraz wezwania do udostępnienia danych w formie elektronicznej.

3. Badana populacja i typowanie spraw do kontroli

3.1 Czynności sprawdzające

- Raport R.0 Raport podmiotów, które nie złożyły JPK VAT

Na podstawie ww. raportu przekazanego z komórki ICK Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu ustalono, że 722 podmioty, będące we właściwości Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań – Grunwald, nie złożyły JPK_VAT za styczeń 2018 r. Do próby wytypowano losowo 6 podmiotów przy użyciu metody statystycznej, tj. co 110 pozycja, rozpoczynając od pozycji nr 110, z pominięciem podmiotów, które złożyły JPK_VAT po powiadomieniu centralnym, tj. podmiotów wobec których Organ nie podjął czynności sprawdzających.

- R.4 Odwrotne obciążenie JPK do kontrahenta VAT – 7

Do próby przyjęto łącznie 3 podmioty, po 1 z raportów R.4 za następujące okresy: sierpień 2017 r., wrzesień 2017 r., październik 2017 r. Typowano pierwszy z podmiotów, widniejący na raporcie za dany miesiąc.

- R.2 „Czynności sprawdzające wobec podatników składających pliki JPK, którzy w swych rozliczeniach uwzględnili faktury wystawione przez podmioty nieposiadające na dzień wystawienia dokumentu otwartego obowiązku w podatku VAT

Próbę wyłoniono na podstawie raportów za poszczególne miesiące, po jednym podmiocie z raportu R.2: za sierpień 2017 r., za wrzesień 2017 r., za październik 2017 r. oraz styczeń 2018 r. Dobór próby nastąpił wg osądu kontrolującego.

- Czynności sprawdzające w zakresie zasadności zwrotów VAT oraz czynności przeprowadzone na podstawie art. 274c O.p.

Na podstawie „Wykazu Ewidencji Czynności Sprawdzających MF AP – podsystem ds. niestandardowych raportów POLTAX US”, za okres od 1 lipca 2017 r. do 18 czerwca 2018 r. (o parametrach: CEL: W, pv_status: R, pv_temat: DVZW, JPK ma formularz JPKVAT: on) stwierdzono, że w ww. okresie Urząd odnotował 411 czynności sprawdzających w zakresie badania zasadności zwrotu w podatku VAT (na wykazie pozycje od 1 do 411).

Próbę wyłoniono na podstawie raportów za poszczególne miesiące, po jednym podmiocie z każdego raportu. Dobór próby nastąpił wg osądu kontrolującego.

- Raport R.2 za sierpień 2017 r. podmiot z pozycji nr 17 raportu (łącznie 21 podmiotów, na raporcie od poz. 4 do 25).
- Raport R.2 za wrzesień 2017 r. podmiot z pozycji nr 9 raportu (łącznie 29 podmiotów, na raporcie od poz. 2 do 30).
- Raport R.2 za październik 2017 r. podmiot z pozycji nr 20 raportu (łącznie 34 podmioty, na raporcie od poz. 2 do 35).
- Raport R.2 za styczeń 2018 r. podmiot z pozycji nr 48 raportu (łącznie 302 podmioty od poz 2-303).

3.2 Kontrola podatkowa

W celu wyłonienia próby sporządzono raporty z systemu POLTAX moduł KONTROLA „R_KON_WYK_UK” za okres od 1 lipca 2017 r. do 18 czerwca 2018 r. (o parametrach: Typ postępowania: D - Doraźne, W – Właściwe, Data na podstawie której liczony jest raport: Data zatwierdzenia postępowania, Status postępowania: S – Skończone, E - Zaewidencjonowane, Z – Zatwierdzone),

Na podstawie ww. raportów stwierdzono, że w kontrolowanym okresie w Urzędzie Skarbowym Poznań – Grunwald na 45 kontroli przeprowadzono:

- 3 kontrole podatkowe z wykorzystaniem programu ACL
- 6 kontroli z wykorzystaniem plików JPK
- 18 kontroli z wykorzystaniem innych narzędzi informatycznych .

W oparciu o opisane powyżej raporty, do próby wyłoniono 7 kontroli podatkowych.

Ponadto dobrano 2 kontrole, wytypowane na podstawie ewidencji spraw zarejestrowanych w systemie POLTAX moduł KONTROLA, w których nie odnotowano ustalenia wykorzystania narzędzia informatycznego (WKNI).

4. Wykorzystanie plików JPK oraz narzędzi informatycznych (ACL, Weryfikator, WRO-SYSTEM) w czynnościach sprawdzających i kontrolach podatkowych

4.1 Wykorzystanie plików JPK w czynnościach sprawdzających

4.1.1 Obsługa raportów R.0, R.4, R.2

W wyniku kontroli stwierdzono, że wobec wszystkich wyłonionych do próby podmiotów z raportów, które wpłynęły do Urzędu Skarbowego Poznań – Grunwald, podjęto działania w celu wyjaśnienia niezgodności w zakresie JPK (11/14 spraw).

W 3 przypadkach nie zaistniała konieczność podjęcia czynności sprawdzających przez Urząd, z uwagi na: zawieszenie działalności przez podmiot (1 sprawa), zakończenie działalności gospodarczej (1 sprawa), wydanie decyzji o odroczeniu terminu do złożenia pliku JPK_VAT (1 sprawa).

W celu wyjaśnienia niezgodności z raportów, Organ podejmował działania w postaci: kontaktu telefonicznego, kontaktu mailowego, pisemnych powiadomień oraz wezwań. Jednakże w większości spraw (9/11) działania podejmowane były z opóźnieniem. Stwierdzono również przypadki nieuzasadnionej zwłoki w podjęciu kolejnych czynności wyjaśniających. Pierwsze czynności podejmowane były w terminie od 3 do 47 dni roboczych, średnio 21 dni roboczych licząc od dnia następnego po dniu, w którym raport wpłynął do Urzędu. W 2 sprawach, po pierwszych nieskutecznych próbach kontaktu telefonicznego z podatnikiem, następne czynności w celu wyjaśnienia niezgodności z raportów Urząd podjął po upływie kolejnych 3 - 6 tygodni.

Sposób załatwienia spraw z raportów JPK objętych badaniem

- W 1 sprawie nastąpiło zawieszenie działalności gospodarczej przez podmiot (brak konieczności złożenia JPK_VAT),
- w 1 sprawie podatnik zakończył działalność gospodarczą (brak konieczności złożenia JPK_VAT),
- w 1 sprawie Naczelnik Urzędu wydał decyzję o odroczeniu terminu do złożenia pliku JPK_VAT,
- w 1 przypadku Urząd dokonał wykreślenia podatnika z rejestru VAT, z uwagi na brak kontaktu z podmiotem,
- w 6 sprawach podatnicy zareagowali na działania Urzędu i złożyli odpowiednio: korekty plików JPK_VAT, deklaracji VAT lub wyjaśnienia – sprawy zakończone,
- w 3 przypadkach sprawy nadal są w toku.

Prawidłowość i terminowość obsługi zwrotnych raportów JPK

Wszystkie raporty objęte próbą, odesłane zostały do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu w wyznaczonych terminach. W odniesieniu do 3 spraw (na 14) stwierdzono błędy w treści informacji zwrotnej.

4.1.2 Sporządzanie doniesień na stanowisko komórki karnej skarbowej

W zakresie wyłonionej próby, komórka SKA-2 skierowała w 2 sprawach karty informacyjne o ujawnieniu popełnienia czynu zabronionego z Kodeksu karnego skarbowego.

W 1 przypadku doniesienie zostało skierowane z opóźnieniem, dotyczyło zaniechania złożenia w ustawowym terminie pliku JPK_VAT za styczeń 2018 r., luty 2018 r., marzec 2018 r., kwiecień 2018 r., a zostało przekazane na stanowisko SKK w dniu 28 czerwca 2018 r. (sporządzone w dniu 27 czerwca 2018 r.). Powyższe spowodowane było zwłoką w podjęciu przez Organ pierwszych czynności w zakresie wyegzekwowania złożenia przez podatnika wymaganych dokumentów.

4.1.3 Czynności Sprawdzające u kontrahenta podatnika (art. 274c O.p.)

W sprawie objętej próbą, czynności sprawdzające u kontrahenta spółki przeprowadzone w trakcie kontroli podatkowej, poprzedzone zostały analizą danych z WRO-SYSTEM, w tym danych zawartych w plikach JPK_VAT złożonych przez kontrahenta. Pliki JPK_VAT z WRO-SYSTEM pobrano w dniu 6 czerwca 2018 r.

W dniu 7 czerwca 2018 r. sporządzono wezwanie do kontrahenta na podstawie art. 155 § 1 w zw. z art. 292 oraz art. 274c § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa do przedłożenia dokumentów potwierdzających transakcje zawarte od listopada 2017 r. do marca 2018 r. z kontrolowanym podmiotem. W wezwaniu wskazano termin do którego należy dokonać czynności oraz informację o konieczności przedłożenia pełnomocnictwa, w przypadku działania kontrahenta przez pełnomocnika.

W aktach sprawy znajduje się sporządzony w dniu 13 czerwca 2018 r. protokół z czynności sprawdzających, z którego wynika, że czynności dokonano w dniach 8, 11 i 13 czerwca 2018 r. Protokół zawiera dokonane ustalenia (wynik czynności negatywny – nie stwierdzono nieprawidłowości), na podstawie dokumentów przedłożonych przez kontrahenta oraz informację o pobraniu plików JPK_VAT na potrzeby przeprowadzonych czynności. Protokół podpisały osoby kontrolujące oraz pełnomocnik szczególny (PPS-1 złożone w US 12 czerwca 2018 r.) - dokument nie spełniał wymogów z ustawy Ordynacja podatkowa (art. 173, art. 176). Powyższe niezgodne jest również z Instrukcją określającą zasady wykorzystania Jednolitych Plików Kontrolnych w procedurze czynności sprawdzających, stanowiącą Załącznik do Zarządzenia Nr 61/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10 maja 2018 r.

Ponadto, badając zagadnienie wykorzystania plików JPK w czynnościach sprawdzających, po zapoznaniu się z dokumentami źródłowymi stwierdzono:

- W sporządzonych wezwaniach do złożenia: plików JPK lub wyjaśnienia różnic między kwotami wykazanymi w plikach, a wartościami wynikającymi z deklaracji VAT

(po uprzednim powiadomieniu ze szczebla centralnego), brak pouczenia z art. 262 w zw. z art. 280 ustawy Ordynacja podatkowa (3 wezwania).

- W 12 na 15 okazanych adnotacji z rozmów/wezwań telefonicznych, błędy polegające na:
 - braku wskazania konkretnej osoby, z którą przeprowadzono rozmowę (8 przypadków),
 - braku możliwości identyfikacji pracownika prowadzącego rozmowę – parafka na wydruku (8 przypadków),
 - braku opisanego ustaleń poczynionych w wyniku rozmowy (5 przypadków),
 - braku wskazania daty przeprowadzenia rozmowy telefonicznej (5 przypadków).

Ponadto w 1 przypadku stwierdzono brak sporządzenia adnotacji z rozmowy telefonicznej, zainicjowanej przez podatnika (fakt przeprowadzenia rozmowy wynikał z wiadomości e-mail przesłanej na służbową skrzynkę pracownika).

Opisane dokumenty sporządzone są z naruszeniem przepisu art. 177 i art. 160 § 1 Ordynacji podatkowej. Zastosowanie wezwania telefonicznego (e-mailowego) nie zwalnia organu podatkowego od zachowania wymogów, które powinno zawierać każde wezwanie, (tj. wymogów określonych w art. 159 § 1 pkt 1 - 6 Ordynacji podatkowej).

Odnotowanie, sprawdzenia w systemach faktu złożenia przez podatnika wymaganych korekt deklaracji VAT oraz JPK, podczas gdy do dnia przeprowadzenia kontroli przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu podatnik nie złożył skorygowanego pliku JPK za sierpień 2017 r.

Wyjaśniając powyższe Organ podniósł, że omyłkowo opisano, iż dokonano sprawdzenia systemu WRO-SYSTEM. Ponadto poinformowano, że w dniu 28 czerwca 2018 r. ponownie wezwano telefonicznie osobę upoważnioną do złożenia korekty ww. pliku.

- W 1 sprawie na podstawie „Karty informacyjnej podmiotu typowanego do kontroli” dostępnej w systemie e-ORUS ustalono, że podatnik począwszy od stycznia 2018 r. zaprzestał składania deklaracji VAT – 7. Do dnia przeprowadzenia w tej sprawie czynności kontrolnych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (18 czerwca 2018 r.), podatnik nie był wzywany o złożenie brakujących dokumentów, nie stwierdzono również podjęcia czynności zmierzających do wykreślenia podatnika z rejestru VAT.

4.1.4 Wykorzystanie plików JPK oraz narzędzi informatycznych przy weryfikacji zasadności zwrotów VAT

W zakresie sprawdzenia wykorzystania plików JPK oraz innych narzędzi informatycznych przy weryfikacji zwrotów VAT, próbą objęto łącznie 9 spraw.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- podejmowanie pierwszych czynności analitycznych bez zbędnej zwłoki, średnio po 7 dniach roboczych (w przybliżeniu), przy skrajnych 2 i 14 dni,
- terminowe załatwienie spraw, bez przedłużenia terminu do zwrotu podatku VAT,
- wykorzystanie narzędzia informatycznego WRO-SYSTEM, udokumentowane poprzez sporządzone, przez pracowników prowadzących sprawę, wydruki z modułu WRO – SKARBIEC,
- wykorzystanie plików JPK, udokumentowane sporządzoną adnotacją lub/i dodanym opisem „Ustalenia dot. Jednolitego Pliku Kontrolnego” w „Karcie analiz zwrotu podatku VAT”. Ustalenia te obejmowały informacje o złożonych plikach, zgodności wartości podatku należnego i naliczonego z deklaracją VAT oraz informację o stwierdzeniu braku w plikach JPK_VAT kontrahentów wykreślonych z rejestru VAT czynni. Ustalenia w tym zakresie zostały poddane weryfikacji – nie stwierdzono niezgodności,
- we wszystkich sprawach Organ sporządzał „Karty analizy i oceny zasadności zwrotu VAT” z aplikacji e-ORUS (zgodnie z pkt 5.3.1. ppkt 1 wew. Procedury).

Ponadto w niektórych sprawach dołączano do akt: wydruki z podsystemu POLTAX2B „Karta weryfikacji deklaracji rocznej w zakresie zgodności wpłaconych zaliczek miesięcznych” oraz „Zestawienie dokumentów elektronicznych” ze SP*ED.

W przypadku 3 wniosków przeprowadzono pogłębioną analizę z udziałem podatnika. Na okoliczność przeprowadzonych czynności spisano protokoły zgodnie z art. 172 i art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa.

Reasumując, na podstawie przedłożonych akt, zawierających udokumentowane przeprowadzone czynności stwierdzono, że Organ podatkowy sprawnie podejmował niezbędne działania w ramach czynności sprawdzających, zmierzające do zbadania zasadności zadeklarowanego przez podatników zwrotu podatku VAT, w tym również w zakresie wykorzystania pliku JPK oraz narzędzia informatycznego WRO – SYSTEM.

4.2 Wykorzystanie programu Weryfikator w czynnościach sprawdzających

W badanej próbie nie stwierdzono wykorzystania programu Weryfikator w czynnościach sprawdzających.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie w ramach czynności sprawdzających nie korzystano z programu Weryfikator oraz nie przeszkolono pracowników tej komórki w zakresie obsługi programu, z uwagi na brak prowadzonych czynności z wykorzystaniem danych od podatnika, przekazanych w formie elektronicznej.

4.3 Wykorzystanie plików JPK w kontrolach podatkowych

Spośród 45 kontroli podatkowych zatwierdzonych w Urzędzie Skarbowym Poznań – Grunwald w kontrolowanym okresie, 6 opisano ustaleniami WJPKV- Kontrola z wykorzystaniem pliku JPK_VAT składanego przez podatnika obligatoryjnie lub WJVAT – Kontrola z wykorzystaniem pliku JPK_VAT (ewidencja VAT) składanego przez podatnika.

Na podstawie raportu z dnia 18 czerwca 2018 r. R_KON_KON_WYM Wykorzystanie materiałów pokontrolnych – wykaz kontroli dla których data zatwierdzenia mieści się w okresie od 1 lipca 2017 r. do 18 czerwca 2018 r. stwierdzono, że we wszystkich kontrolach w których można było wykorzystać pliki JPK_VAT zostały one wykorzystane (odnotowano stosowne ustalenie).

W toku kontroli podatkowych przeprowadzonych przez Urząd Skarbowy Poznań – Grunwald, pliki JPK_VAT stanowiły materiał pomocniczy przy weryfikacji dokumentów źródłowych oraz rejestrów dla podatku od towarów i usług.

Protokoły kontroli zawierały informację o fakcie złożenia plików JPK_VAT za kontrolowane miesiące oraz o pobraniu wyżej wymienionych plików. Ponadto wskazywano, że pobrane dane stanowiły materiał pomocniczy przy weryfikacji dokumentów źródłowych oraz rejestrów dla podatku od towarów i usług.

W wyniku kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu stwierdzono w 1 z protokołów kontroli brak ustaleń dotyczących rozbieżności pomiędzy złożonymi dokumentami oraz w 1 kontroli podatkowej, że w aktach sprawy brak dokładnych zapisów dot. pobranych plików JPK_VAT.

W toku kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu stwierdzono przypadki powstałe w wyniku braku współpracy pomiędzy komórkami SKA, SKP i SPV:

- W związku z kontrolą podatkową stwierdzono, że w stosunku do podmiotu objętego kontrolą w II kwartale 2017 r. przeprowadzono czynności sprawdzające, dotyczące weryfikacji prawidłowości sporządzenia deklaracji VAT (w związku z weryfikacją raportów R(...)). Za tożsamy okres podmiot został wytypowany do kontroli i ujęty w planie kontroli na II

kwartał 2017 r. W tym przypadku istniała możliwość dokonania ustaleń w zakresie wyjaśnienia rozbieżności w toku kontroli podatkowej, bez konieczności wielokrotnego angażowania pracowników Urzędu Skarbowego oraz podatnika/kontrolowanego.

- W zakresie 1 z badanych spraw stwierdzono, że pliki JPK_VAT za kontrolowany okres (złożone w toku kontroli podatkowej), są niezgodne ze złożonymi po zakończeniu kontroli podatkowej korektami pokontrolnymi – Organ nie wskazał, czy informował podatnika o powyższych niezgodnościach.

Wobec powyższego koniecznym jest wypracowanie zasad współpracy pomiędzy komórkami Urzędu, dotyczących kwestii wyjaśniania rozbieżności pomiędzy JPK_VAT, a korektami pokontrolnymi oraz w zakresie podejmowania działań zmierzających do wyegzekwowania od podatnika dopełnienia obowiązków ustawowych, poprzez złożenie prawidłowych dokumentów (korekt), które uwzględniają ustalenia poczynione w toku kontroli podatkowej (pliki JPK_VAT, co do zasady powinny być zgodne ze złożoną deklaracją VAT).

4.4 Wykorzystanie programów ACL i Weryfikator w kontrolach podatkowych

Na podstawie raportów R_KON_WYK_UK Wykaz kontroli dla wybranych ustaleń WKNI i ACL ustalono, że w kontrolowanym okresie zatwierdzono 3 kontrole przeprowadzone z wykorzystaniem ACL oraz 18 kontroli przeprowadzonych z wykorzystaniem innych narzędzi informatycznych, służących do weryfikacji zapisów księgowych (Weryfikator).

Badanie przeprowadzono na próbie 7 kontroli podatkowych, na podstawie której dokonano następujących ustaleń:

- W 1 przypadku wykorzystano w toku kontroli program ACL, a w 6 przypadkach program Weryfikator.
- W 3 przypadkach przeprowadzono analizy na podstawie, udostępnionych przez kontrolowanych na żądanie kontrolujących, danych w formie elektronicznej, a w 4 przypadkach analizy przeprowadzono z wykorzystaniem pobranych przez kontrolujących plików JPK_VAT.
- W przypadku pobierania danych w formie elektronicznej od kontrolowanych podmiotów (3 sprawy) w aktach znajdowało się żądanie (wezwanie) udostępnienia danych w formie elektronicznej, stanowiące załącznik do protokołu kontroli.
- Pobranie danych od podatnika w formie elektronicznej, było potwierdzone przez kontrolowanego protokołem, który określał:
 - kto i kiedy dokonał czynności pobrania,

- kto był przy nich obecny,
- rodzaje i rozmiar danych zawartych w formie elektronicznej,
- na jaki nośnik dane te pobrano.
- W badanej próbie kontrolowani udostępnili dane w formie elektronicznej w następujący sposób: Pendrive, CD, e-mail.
- W badanych sprawach dane pobrane w formie elektronicznej, nie zostały włączone jako dowód w kontrolach podatkowych.
- Wykorzystanie w kontrolach podatkowych programów ACL i Weryfikator dokumentowane było notatką/adnotacją służbową, do której dołączono wydruki z programu ACL lub Weryfikator.

W kontrolowanym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie udokumentowania pobrania danych w formie elektronicznej (1/3 przypadki) – protokół pobrania sporządzony został z opóźnieniem, niezgodnie ze wzorem wynikającym z obowiązujących przepisów wewnętrznych, bez podania rozmiaru danych przekazanych/pobraných w formie elektronicznej.
2. W 1/3 przypadki, w wezwaniu do przekazania na nośniku elektronicznym danych w postaci XLS, nie wskazano rodzaju ksiąg/danych, które podatnik powinien udostępnić w formie elektronicznej.
3. W protokołach kontroli podatkowej prowadzonej z wykorzystaniem programu ACL lub Weryfikator, znajdują się wyłącznie informacje o pobraniu plików JPK_VAT lub danych na żądanie (z podaniem okresu, którego dotyczą) oraz wskazanie, że pobrane dane stanowiły materiał pomocniczy przy weryfikacji dokumentów źródłowych i rejestrów dla podatku od towarów i usług. Powyższe zapisy znajdują się w polu D.2 protokołu kontroli „Metody kontroli”. W protokołach kontroli stwierdzono natomiast brak opisu jakie czynności podjęto.
4. W 1 przypadku analizę z wykorzystaniem Weryfikatora wykonano na dzień przed zakończeniem kontroli, jednocześnie po upływie 1,5 miesiąca od wszczęcia kontroli. Działanie ze zwłoką w powyższym zakresie, może skutkować wydłużeniem czasu trwania kontroli.

Do próby dobrano 2 kontrole podatkowe, dla których w systemie POLTAX moduł KONTROLA nie odnotowano ustalenia WKNI lub ACL.

W badanych sprawach nie wykorzystano programów ACL/Weryfikator z powodu:

- braku możliwości przedstawienia przez podatnika w arkuszu kalkulacyjnym EXCEL danych księgowych z użytkowanego programu finansowo-księgowego (przyczyna niezależna od Organu),
- odstąpienia od czynności z wykorzystaniem ww. programów w związku z małą ilością dokumentów poddanych kontroli.

Ponadto w powyższych sprawach nie wezwano na piśmie kontrolowanego do udostępnienia danych z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych.

Informacje dotyczące braku pobrania danych w formie elektronicznej odnotowywane były w notatkach/adnotacjach służbowych, które przechowywane są w odrębnych od akt kontroli teczkach.

Reasumując, w sprawach w których nie wykorzystano informatycznych narzędzi stwierdzono:

1. Brak pobrania danych w formie elektronicznej mimo takiej możliwości, wskutek tego nie wykorzystano w toku kontroli narzędzi informatycznych (np. Weryfikator).
2. Brak pisemnych wezwań do udostępnienia danych z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (2 na 2 sprawy), co jest niezgodne z wewnętrzną procedurą postępowania nr 17/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald z 31 maja 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli podatkowej (pkt 5.4. ppkt 14).
3. W zakresie odnotowywania w aktach kontroli faktu braku pobrania danych w formie elektronicznej (zalecenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu – pismo z dnia 5 września 2017 r. znak sprawy 3001-ICK.4022.122.2017.2) – informacje te zawierano w notatkach/adnotacjach służbowych, które przechowywane były w odrębnych od akt kontroli teczkach.

W celu zbadania dynamiki wykorzystania programu ACL w toku kontroli podatkowych, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu dokonał porównania ilości przeprowadzonych kontroli z wykorzystaniem ACL we wcześniejszych okresach.. W wyniku powyższego stwierdzono spadek kontroli z wykorzystaniem ACL.

W odpowiedzi na pytanie o wskazanie przyczyn takiego stanu Urząd wyjaśnił, że w okresie od 1 lipca 2017 r. do 18 czerwca 2018 r. kontynuowano kontrole podatkowe, które z uwagi na brak dowodów pozwalających na ustalenie stanu faktycznego do dnia dzisiejszego nie zostały zakończone. Spadek ilości kontroli przy pomocy narzędzia informatycznego ACL, spowodowany był brakiem dostępu podczas kontroli do danych elektronicznych – podatnicy

oświadczali, że nie prowadzili ksiąg podatkowych w wersji elektronicznej lub dane elektroniczne utracili. Ponadto od początku kwietnia br., praca za pomocą narzędzia informatycznego ACL, nie była możliwa z uwagi na brak aktualnej wersji programu. Zgłoszony ww. problem do Działu Wsparcia Informatycznego, został zrealizowany dopiero na początku czerwca 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, dostrzega się konieczność właściwego typowania spraw przydzielanych do przeprowadzenia kontroli pracownikowi posiadającemu licencję ACL (z uwzględnieniem rozmiaru kontrolowanej działalności gospodarczej).

4.5 Ewidencjonowanie czynności sprawdzających i kontroli podatkowych prowadzonych z wykorzystaniem plików JPK oraz programów Weryfikator i ACL

4.5.1 Ewidencjonowanie czynności sprawdzających z wykorzystaniem JPK

Obsługa raportów JPK i czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji zwrotu podatku VAT:

Czynności sprawdzające ewidencjonowane były przez pracowników Urzędu w systemie e-ORUS. We wszystkich zbadanych przypadkach, czynności zaewidencjonowano z zachowaniem prawidłowych kryteriów, w tym wprowadzając prawidłowy kod JPKVAT – zgodnie z pismem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10 lipca 2017 r., znak sprawy 3001-ICK.4022.97.2017.1.

Nie zawsze ewidencji dokonywano w dniu zakończenia czynności sprawdzających. Stwierdzono nieznaczne opóźnienia w ewidencjonowaniu czynności, wynoszące w przybliżeniu średnio 3 dni (przy skrajnych od 1 do 10 dni).

Na 17 zaewidencjonowanych czynności sprawdzających, poddanych weryfikacji podczas kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, stwierdzono w 4 przypadkach, nieprawidłowości polegające na:

- zaewidencjonowaniu czynności pomimo niezakończenia sprawy (brak złożonej korekty JPK_VAT),
- braku ewidencji sprawy pomimo jej zakończenia – powyższe prawidłowo wprowadzono do ewidencji w trakcie kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu,
- zaewidencjonowaniu 2 czynności jako przeprowadzonych z udziałem podatnika, w sprawach, w których Organ działał samodzielnie.

W zakresie ewidencjonowania czynności sprawdzających, dotyczących wniosków o zwrot VAT stwierdzono, że w przypadku przeprowadzenia kilku czynności w zakresie

1 zwrotu (weryfikacja deklaracji VAT, weryfikacja dot. JPK_VAT etc.) każda z przeprowadzonych czynności, ewidencjonowana jest osobno. Kwestia takiego sposobu ewidencji wymaga rozważenia, gdyż co do zasady, czynności te wykonywane są w ramach tej samej sprawy.

Czynności sprawdzające w toku kontroli podatkowej:

Wg wyjaśnień Organu udzielonych w kwestii sprawowanego nadzoru nad terminowością i prawidłowością ewidencjonowania czynności sprawdzających w e-ORUS wynika, że po przekazaniu akt kontroli kierownikowi Działu Kontroli Podatkowej dokonuje on weryfikacji zapisów w podsystemach, aplikacjach wykorzystywanych w US Poznań - Grunwald, zgromadzonych dokumentów. W przypadku stwierdzenia, że dany dokument nie został zaewidencjonowany, braki uzupełnia się.

Pomimo sprawowanego nadzoru, czynności sprawdzające przeprowadzone w trybie art. 274c Ordynacji podatkowej w związku z kontrolą podatkową, zostały zaewidencjonowane z opóźnieniem - po 3 miesiącach od ich przeprowadzenia. Ponadto jedną czynność odnotowano z błędną datą.

Wyjaśniono, że dopiero w toku kontroli prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zauważono brak odnotowania czynności sprawdzających w e-ORUS, natomiast wprowadzenie błędnej daty przeprowadzenia czynności sprawdzających, wynikało z omyłki operatora.

Kontrole podatkowe

W badanej próbie 7 spraw nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania kontroli podatkowych. W kontrolach z wykorzystaniem plików JPK_VAT w module KONTROLA wprowadzono stosowne ustalenia tj. WJPKV (3 przypadki) lub WJVAT (1 przypadek). W kontroli z wykorzystaniem programu ACL, prawidłowo odnotowano ustalenie ACL (1 przypadek), w pozostałych 6 przypadkach kontroli z wykorzystaniem informatycznych narzędzi (Weryfikator, Excel) wprowadzono ustalenie WKNI.

Dokonując weryfikacji kontroli podatkowych, w których wykorzystano pliki JPK_VAT stwierdzono, że czynność pobrania powyższych plików ewidencjonowana jest także w aplikacji e-ORUS Moduł CzSp, jako czynność sprawdzająca z wykorzystaniem JPK_VAT, bez udziału podatnika, co miało miejsce w 3 na 4 badane przypadki.

Wyjaśnienia wskazują, że w tut. Organie przyjęto zasadę, iż z analizy pobranych w toku kontroli podatkowych plików JPK_VAT sporządzana jest notatka/adnotacja służbowa, która winna

następnie być odnotowana zgodnie z Instrukcją użytkownika do Modułu CzSp w aplikacji e-ORUS, w module CzSP. Ponadto z uwagi na to, że pobranie plików JPK_VAT, jak i ich analiza następuje bez udziału podatnika, powyższe czynności odnotowywane są jako czynności bez udziału podatnika.

Dodatkowo stwierdzono, że powyższe czynności ewidencjonowano nieterminowo lub niekompletnie:

- w 3 przypadkach wprowadzono czynność w CzSp ze znacznym opóźnieniem wynoszącym 19, 28 i 34 dni,
- w 1 przypadku nie wprowadzono czynności do ewidencji.

Niekompletnie lub nieterminowo ewidencjonowane czynności nie zapewniają bieżącej informacji o pobranych plikach JPK_VAT. Ponadto w odniesieniu do powyższego należy zwrócić uwagę, że pobranie plików JPK_VAT następuje w toku kontroli podatkowej, zatem jest to czynność kontrolna i taki powód pobrania plików jest zaznaczany podczas pobrania plików z modułu JPK_Analizer aplikacji WRO-SYSTEM (powód: *kontrola podatkowa*). Ponadto w module KONTROLA aplikacji POLTAX, badane kontrole podatkowe miały wprowadzone ustalenie WJPKV lub WJVAT.

Zatem w 3/4 badane przypadki, podwójnie zaewidencjonowano fakt wykorzystania plików JPK_VAT, tj. w module KONTROLA (ewidencja kontroli podatkowych) i aplikacji e-ORUS (ewidencja czynności sprawdzających). Ewidencjonowanie czynności sprawdzających bez udziału podatnika pozostaje jednak bez wpływu na sprawozdanie MF9Ps. Powyższe nie spowodowało podwójnego wykazywania przeprowadzonych czynności.

5. Realizacja obowiązku odbycia szkolenia e-learningowego dotyczącego JPK

Zgodnie z pismem Ministerstwa Finansów Departamentu Poboru Podatków z dnia 8 listopada 2017 r., nr DPPT1.8622.1.2017, wszystkie osoby zajmujące się obsługą JPK_VAT, miały obowiązek odbycia szkolenia e-learningowego dotyczącego JPK, które udostępniono na Platformie Atena2 od dnia 6 listopada 2017 r. Przypomnienie o konieczności wypełnienia ww. obowiązku MF zawarł w piśmie z dnia 6 grudnia 2017 r. nr DPPT4.8622.26.2017, a DIAS w piśmie z dnia 11 grudnia 2017 r., nr 3001 – ICK.4022.198.2017.2.

5.1 Przeszkolenie pracowników komórki SKA-2

Z wyjaśnień złożonych przez p.o. Kierownika SKA-2 wynika, że weryfikacją raportów JPK w komórce SKA-2 zajmowały się trzy osoby (od 25 czerwca 2018 r. dwie osoby).

Analiza pozyskanego z Pierwszego Referatu Kadr i Szkoleń Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wykazu osób, które odbyły w Urzędzie Skarbowym Poznań – Grunwald szkolenie w zakresie JPK (stan na dzień 14 czerwca 2018 r.) wykazała, że obowiązkowego szkolenia nie odbył 1 z wskazanych pracowników.

W wyjaśnieniach złożonych w tym zakresie Organ poinformował, że pracownik ten był zatrudniony w Urzędzie Skarbowym Poznań – Grunwald w dziale SKA-2 w okresie od 7 maja 2018 r. do 25 czerwca 2018 r. Były pracownik, z uwagi na krótki okres zatrudnienia, nie odbył szkolenia e- learningowego dotyczącego JPK.

5.2 Przeszkolenie pracowników komórki SKP

Na podstawie opisanego w pkt. 4.1 niniejszego Wystąpienia pokontrolnego wykazu oraz listy osób zatrudnionych w komórce SKP (stan na dzień 18 czerwca 2018 r.), przekazanej pismem z dnia 19 czerwca 2018 r. przez Kierownika Działu Kontroli Podatkowej ustalono, że wszyscy pracownicy komórki Kontroli Podatkowej odbyli szkolenie w zakresie JPK na platformie ATENA2.

6. Uprawnienia do systemów informatycznych oraz zapewnienie bezpieczeństwa informacji (system POLTAX moduł KONTROLA, aplikacja WRO-SYSTEM)

6.1 Uprawnienia do WRO-SYSTEM

Badanie przeprowadzono na podstawie raportu z dnia 14 czerwca 2018 r. *lista użytkowników z wybranej jednostki* (wygenerowanym w komórce ICK IAS Poznań). Sprawdzeniem objęto pracowników komórki SKP i SKA-2, którzy wykorzystują w swojej bezpośredniej pracy pliki JPK_VAT. Ustalono, że wszyscy pracownicy komórek SKA-2 i SKP (posiadający uprawnienia) na bieżąco korzystają z WRO-SYSTEM, o czym świadczą ostatnie logowania do systemu. Pracownicy posiadają dostęp odpowiadający wykonywanym przez nich zadaniom – za wyjątkiem dostępu do modułu WIERZYTELNOŚCI - dostęp dla wszystkich pracowników komórki kontroli, oraz dla 2 pracowników komórki SKA-2.

Z uwagi na udostępnienie modułu TRANSAKCJE, który zawiera podobną funkcjonalność do modułu WIERZYTELNOŚCI, tut. Urząd wystąpił o odebranie uprawnień w aplikacji WRO -SYSTEM modułu WIERZYTELNOŚCI w dniu 2 lipca 2018 r. pracownikom z działu SKA-2 (2 pracowników) oraz w dniu 3 lipca 2018 r. pracownikom komórki kontroli SKP.

6.2 JPK_LUNETKA

Uprawnienia do programu JPK_Lunetka są nadane pracownikom komórki SKP – 3 osoby, SKA-2 – 1 osoba, SKA-1 – 1 osoba, SEW-2 – 1 osoba. Uprawnienia zostały nadane zgodnie z zakresem obowiązków.

Powyższe ustalono na podstawie informacji udzielonych dnia 28 czerwca 2018 r. przez p.o. Kierownika Działu SKA -2.

6.3 Pozostałe uprawnienia – POLTAX, BA, BPS, e-ORUS, EWIDENCJE, POLTAX2B, SERCE, QASYSTENT, SZD, SSP, EWIKON, KRET, KRIT

Szczegółowemu badaniu poddano zakresy nadanych uprawnień Kierownikom i wybranym pracownikom komórek SKA-2 oraz SKP (łącznie 8 osób).

Badanie przeprowadzono na podstawie okazanych przez Urząd „Wykazów uprawnień użytkownika w aplikacjach” z programu Qasystent wygenerowanych 28-29 czerwca 2018 r.

Wszyscy kontrolowani pracownicy posiadają uprawnienia do pracy w aplikacji e-ORUS, umożliwiające ewidencjonowanie czynności sprawdzających.

Nie stwierdzono nadania uprawnień niezgodnych z wykonywanymi zadaniami.

7. Bezpieczeństwo informacji

Na podstawie przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że w Jednostce stosowane są środki mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji (bezpieczeństwa danych), przetwarzanych na mobilnych stanowiskach pracy.

Reasumując, w Urzędzie Skarbowym Poznań-Grunwald nadając uprawnienia do systemów informatycznych, stosowano zasadę przywilejów koniecznych, o której mowa w pkt. 7.2 Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu, stanowiącej załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 10/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia i wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu (od 31 stycznia 2018 r.).

8. Kontrola funkcjonalna sprawowana w zakresie badanego obszaru

Kontrole funkcjonalne przeprowadzone w Urzędzie Skarbowym Poznań – Grunwald w zakresie i terminie objętym kontrolą, były realizowane przez:

- zastępcę Naczelnika Urzędu ZN2 – 4 raporty,
- kierownika komórki SKP – 2 raporty,
- kierownika komórki SKA-1 – 2 raporty,
- kierownika komórki SKA-2 – 3 raporty.

Przebieg każdej kontroli funkcjonalnej został udokumentowany w „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej”, podpisanej przez osobę przeprowadzającą kontrolę.

8.1 Kontrole funkcjonalne przeprowadzone w II półroczu 2017 r.

W planie kontroli funkcjonalnej na 2017 r. Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald, podpisanym przez Naczelnika US w dniu 17 lutego 2017 r. w zakresie kontrolowanej tematyki (wykorzystanie plików JPK) nie zaplanowano żadnej kontroli, natomiast w drugim planie na rok 2017, podpisanym 23 sierpnia 2017 r., zgodnie z zaleceniami zawartymi w piśmie Dyrektora IAS w Poznaniu nr 3001-IWW2.093.2.2017 z dnia 30 czerwca 2017 r., skierowanym do naczelników urzędów skarbowych, dotyczącym priorytetów Kierownictwa Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, w poz. 18 planu ujęto kontrolę w zakresie wykorzystania plików JPK w kontrolach podatkowych oraz w czynnościach sprawdzających.

8.2 Kontrole funkcjonalne przeprowadzone w 2018 r.

W planie kontroli funkcjonalnej na rok 2018 Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald, podpisanym przez Naczelnika US w dniu 28 lutego 2018 r. w zakresie kontrolowanej tematyki (taki sam plan kontroli funkcjonalnej został podpisany z datą 28 maja 2018 r.), w poz. 2 ujęto temat kontroli - Wykorzystanie plików JPK (w tym na żądanie) w czynnościach sprawdzających, analitycznych i kontrolach podatkowych.

We wszystkich informacjach dot. kontroli funkcjonalnych, w wyniku których sformułowane zostały zalecenia pokontrolne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami (4 kontrole), określono termin realizacji zaleceń oraz umieszczono punkt dotyczący informacji o realizacji zaleceń pokontrolnych zgodnie z § 2 pkt 1 Załącznika nr 1 do Systemu kontroli wewnętrznej w administracji podatkowej „Sprawowanie kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych”.

Kontrole funkcjonalne w zakresie wykorzystania plików JPK w kontrolach podatkowych i czynnościach sprawdzających, przeprowadzone zostały zgodnie z planami kontroli funkcjonalnej Urzędu Skarbowego Poznań - Grunwald na rok 2017 i 2018 (z uwzględnieniem zmiany organizacyjnej Urzędu). Treść informacji z przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych

świadczy o wnikliwym podejściu Zastępcy Naczelnika oraz Kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu do sprawowania nadzoru w tej formie.

9. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

1. Opóźnienia w podejmowaniu czynności sprawdzających w zakresie weryfikacji niezgodności z raportów JPK (9/11 przypadków).
2. Opóźnienia w podejmowaniu działań, mających na celu wyegzekwowanie złożenia deklaracji VAT-7. Opóźnienia w działaniu Organu w tym zakresie, naruszały *Procedurę postępowania w sprawie prowadzenia rejestru podatników od towarów i usług* z sierpnia 2017 r. (1/11 przypadków).
3. Błędy w treści informacji zwrotnej dotyczącej plików (3/14 przypadków). Powyższe zaburza przepływ informacji pomiędzy Szefem KAS, a podległą jednostką oraz może mieć wpływ na poprawność w zakresie sprawozdawczości.
4. Opóźnienia w sporządzeniu doniesienia o ujawnieniu popełnienia czynu zabronionego z Kodeksu karnego skarbowego (1/2 sprawy). Przekazanie z opóźnieniem doniesienia na stanowisko SKK w tym zakresie, może spowodować niewypełnienie zaleceń Ministerstwa Finansów przekazanych w piśmie z dnia 25 kwietnia 2018 r. nr ZP11.K723.2018, dot. odpowiedzialności za czyny zabronione z art. 80 kks, tj. niezłożenie w terminie ustawowym danych z ewidencji VAT w formie JPK.
5. Nieprawidłowe sporządzanie dokumentów z przeprowadzonych czynności sprawdzających, w tym:
 - Sporządzanie adnotacji z rozmów/wezwań telefonicznych z naruszeniem przepisu art. 177 i art. 160 § 1 Ordynacji podatkowej. Wezwania telefoniczne nie zawierały elementów określonych w art. 159 § 1 pkt 1 - 6 Ordynacji podatkowej. Skontrolowane dokumenty nie odpowiadają ponadto *Standardom dotyczącym wyjaśnień i wezwań* Krajowej Administracji Skarbowej z maja 2017 r. (12/15 dokumentów).
 - Sporządzenie protokołu z czynności sprawdzających u kontrahenta podatnika z art. 274c Ordynacji podatkowej z naruszeniem wymogów ustawowych, określonych w art. 173, art. 176 Ordynacji podatkowej. W dokumencie brak wskazania: miejsca dokonanych czynności oraz osób w obecności których czynności zostały dokonane, informacji czy zgłoszono uwagi co do przeprowadzonych czynności lub treści protokołu. Ponadto protokół zawiera ręczne skreślenia i poprawki, o czym brak wzmianki w protokole.

Skontrolowany dokument, sporządzony jest również niezgodnie z *Instrukcją określającą zasady wykorzystania Jednolitych Plików Kontrolnych w procedurze czynności sprawdzających*, stanowiącą Załącznik do Zarządzenia Nr 61/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 10 maja 2018 r. (1/1 protokół).

6. Brak zastosowania w wezwaniach pisemnych do wyjaśnienia różnic w plikach JPK (po uprzednich powiadomieniach ze szczebla centralnego), pouczenia z art. 262 w związku z art. 280 Ordynacji podatkowej, co implikuje brak możliwości zastosowania środka dyscyplinującego podatnika. Powyższe zaniechanie stanowi niezgodność z dokumentem *Czynności sprawdzające* z maja 2017 r. (pkt 2 str. 6).
7. Niepełny opis dokonanych ustaleń w trakcie kontroli podatkowej, co stanowi naruszenie art. 290 § 2 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa, w szczególności w zakresie braku ustaleń dotyczących rozbieżności pomiędzy złożonymi deklaracją VAT-7 i plikiem JPK_VAT (1/7 badanych spraw).
8. Brak w protokole z kontroli podatkowej dokładnych zapisów dot. pobranych plików JPK_VAT w szczególności, którego dnia dokonano pobrania złożonych plików JPK_VAT lub sprawdzenia wartości podatku należnego i naliczonego oraz brak informacji o złożonych w toku kontroli podatkowej korektach plików JPK_VAT. Powyższe stanowi naruszenie art. 290 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa (4/4 badane sprawy).
9. Protokół pobrania sporządzony z opóźnieniem (1/3 przypadki), niezgodnie ze wzorem wynikającym z obowiązujących przepisów wewnętrznych, bez podania rozmiaru danych przekazanych/pobranych w formie elektronicznej.
10. W protokołach kontroli brak opisu jakie czynności podjęto z wykorzystaniem programu Weryfikator/ACL (czynności, testy, analizy), a także brak informacji od kogo pobrano plik (dotyczy 7/7 badanych spraw).
11. Przeprowadzenie analizy z wykorzystaniem programu Weryfikator z opóźnieniem, tj. 1,5 miesiąca od wszczęcia kontroli podatkowej (1/7 spraw). Późne przeprowadzenie analiz z wykorzystaniem programu Weryfikator, może skutkować wydłużeniem czasu trwania kontroli.
12. Niewystarczająca współpraca pomiędzy komórkami Urzędu w zakresie monitorowania złożenia wymaganych korekt plików JPK_VAT, po kontroli podatkowej, odnośnie wyjaśniania rozbieżności pomiędzy JPK_VAT, a korektami pokontrolnymi (2 sprawy).

13. Nieefektywne wykorzystanie licencji programu ACL w prowadzonych kontrolach podatkowych.
14. Brak pobrania w toku kontroli podatkowej danych w formie elektronicznej mimo takiej możliwości (1/2 sprawy), wskutek tego nie wykorzystano w toku kontroli narzędzi informatycznych (np. Weryfikator).
15. Brak pisemnych wezwań do udostępnienia danych z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (2/2 sprawy) – niezgodnie z wewnętrzną procedurą postępowania nr 17/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald z 31 maja 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli podatkowej (pkt 5.4. ppkt 14).
16. Niedokonywanie zapisów w protokołach kontroli (aktach kontroli) w zakresie braku pobrania danych w formie elektronicznej – powyższe niezgodne jest z zaleceniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, zawartych w piśmie z dnia 5 września 2017 r. znak sprawy 3001-ICK.4022.122.2017.2 (2/2 sprawy). Brak w aktach kontroli pobranego od podatnika oświadczenia o braku możliwości udostępnienia danych w formie elektronicznej (1/2 sprawy).
17. Błędy w ewidencjonowaniu w programie e-ORUS czynności sprawdzających, tj.:
 - opóźnienia w rejestracji spraw (13/23 przypadków),
 - nieprawidłowe zaewidencjonowaniu danych: dat, rodzaju czynności, czynności niepodlegających ewidencji lub braku ewidencji czynności, która powinna być zarejestrowana w programie (7/23 przypadków).Niekompletnie lub nieterminowo ewidencjonowane czynności nie zapewniają pełnej i bieżącej informacji o stanie sprawy.
18. Błędy w sporządzonych „Informacjach o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” – błędnie wskazane okresy przeprowadzonej kontroli (3/11 dokumentów).
19. Przeprowadzenie kontroli funkcjonalnych z uchybieniem terminu wskazanego w planie kontroli funkcjonalnej na 2017 r. (2/7 kontroli).

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
--

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Poznań - Grunwald nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
--

**Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości
lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu**

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca:

1. Podejmować niezwłocznie działania w celu weryfikacji niezgodności z raportów JPK.
2. Podejmować niezwłocznie działania w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości, co do konieczności złożenia wymaganych deklaracji VAT oraz w uzasadnionych przypadkach podejmować kroki zmierzające do wykreślenia podatników z rejestru VAT. Stosować w powyższym zakresie *Procedurę postępowania w sprawie prowadzenia rejestru podatników od towarów i usług* z sierpnia 2017 r.
3. Sporządzać zwrotne raporty dotyczące JPK z zachowaniem należytej staranności w celu przekazywania prawidłowej informacji o wynikach podjętych czynności do Szefa KAS.
4. Sporządzać i przekazywać doniesienia na stanowisko ds. karnych skarbowych o ujawnieniu czynu zabronionego, w związku z niezłożeniem w terminie ustawowym danych z ewidencji VAT w formie JPK. Powyższego dokonywać w terminach, o których mowa w piśmie Ministerstwa Finansów z dnia 25 kwietnia 2018 r. nr DZP11.K723.73.2018 (przekazanym przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu podległym jednostkom pismem z dnia 27 kwietnia 2018 r. znak sprawy 3001-ICK.4022.72.2018.2).
5. Przestrzegać norm zawartych w art. 177 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.), poprzez sporządzanie adnotacji na okoliczność ustaleń dokonanych z podatnikiem przy użyciu środków łączności. W zakresie kontaktów telefonicznych z podatnikiem stosować *Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań* Krajowej Administracji Skarbowej z maja 2017 r.
6. Sporządzać prawidłowe adnotacje z wezwań dokonanych przy użyciu środków łączności, zgodnie z art. 160 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.), z podaniem danych wymienionych w art. 159 § 1 i 1a tej ustawy.
7. Zawierać pouczenie z art. 262 w zw. z art. 280 ustawy Ordynacja podatkowa w wezwaniach do złożenia plików JPK lub wyjaśnienia różnic pomiędzy złożonymi dokumentami w zakresie podatku VAT (wysyłanych po uprzednim powiadomieniu ze szczebla centralnego lub organu podatkowego). W przypadku braku reakcji na ww. wezwanie, korzystać ze środka dyscyplinującego, poprzez nałożenie kary porządkowej.
8. Dokonywać pełnych opisów ustaleń poczynionych w trakcie kontroli podatkowych.

9. Zawierać w protokołach kontroli informacje szczegółowe, dotyczące pobranych plików JPK_VAT m.in. w zakresie: dat złożenia pliku JPK_VAT, pobrania pliku JPK_VAT, dokonania weryfikacji oraz informacji o korektach plików JPK_VAT, a także inne informacje dotyczące przebiegu kontroli podatkowej.
10. Dokumentować pobranie danych w formie elektronicznej z zachowaniem zasady pisemności, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami. Przypomnieć pracownikom zasady poboru danych dot. struktur JPK (w tym dokumentowania poboru danych), które zostały przedstawione w dokumencie *Zasady kontroli z wykorzystaniem Jednolitego Pliku Kontrolnego*. W przypadku Weryfikatora fakt pobrania od podatnika rejestrów udokumentować wydrukiem metryki plików, zgodnie ze skryptem *Weryfikator danych*.
11. Zawierać w protokołach kontroli opis weryfikacji pobranych plików, m.in. opisywać jakie czynności podjęto, jakiego rodzaju dane elektroniczne były podstawą sprawdzenia, jakie testy/analizy wykonano.
12. Przeprowadzać analizy z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, niezwłocznie po uzyskaniu danych w formie elektronicznej od podatnika lub po pobraniu plików JPK_VAT. Wstępna weryfikacja winna stanowić punkt wyjścia do dalszych analiz i czynności kontrolnych. Zgłaszać niezwłocznie do CSD problemy techniczne związane z obsługą narzędzi informatycznych.
13. Wypracować zasady współpracy pomiędzy komórkami Urzędu w zakresie obsługi, weryfikacji i analizy plików JPK_VAT, w szczególności w kwestii zgodności plików JPK_VAT ze złożoną deklaracją VAT oraz składanych korekt pokontrolnych.
14. Podjąć działania mające na celu poprawę efektywności wykorzystania w prowadzonych kontrolach, informatycznego narzędzia analitycznego ACL.
15. Wykorzystywać w prowadzonych kontrolach narzędzia informatyczne (m.in. Weryfikator, ACL, EXCEL). Doskonalić techniki e-kontroli.
16. Wzywać kontrolowanego do udostępnienia danych w formie elektronicznej w trybie art. 286 § 1 pkt 4 w związku z art. 287 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa z zachowaniem zasady pisemności przy jednoczesnym uwzględnieniu uregulowań zawartych w wewnętrznej procedurze postępowania Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Grunwald.
17. Odnotowywać w protokołach kontroli informacje o braku pobrania danych w formie elektronicznej, dołączać do akt kontroli oświadczenia o braku możliwości udostępnienia

przez podatnika danych w formie elektronicznej. Stosować się do zaleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, przekazanych pismem z dnia 5 września 2017 r. znak sprawy 3001-ICK.4022.122.2017.2.

18. Ewidencjonować czynności sprawdzające w aplikacji e-ORUS moduł CzSp wypełniając dane szczegółowe, niezwłocznie po przeprowadzeniu każdej czynności.
19. Przeprowadzać kontrole funkcjonalne z zachowaniem terminu wyznaczonego w planie kontroli.
20. Sporządzać „Informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” dochowując należytej staranności ze strony osób przeprowadzających kontrole w celu wyeliminowania błędów.
21. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości

-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092) i § 22 Zarządzenia nr 74/2016 Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.

Termin złożenia informacji

W terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PIECZĘĆ I PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu

Agnieszka Szymankiewicz

.....
Pieczęć i podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Otrzymują:

1. Egzemplarz nr 1 – Naczelnik kontrolowanego urzędu,
2. Egzemplarz nr 2 – strona kontrolująca celem włączenia do akt kontroli.

